

ks. dr Gabriel Pisarek SCJ

Osobiste poświęcenie się Najświętszemu Sercu Jezusa podczas rekolekcji parafialnych i stacjonarnych dla świeckich i duchownych

Ojciec Leon Jan Dehon mówił, że adoracja wynagradzająca jest odpowiedzią na miłość Boga, którą nam okazuje w czasie Mszy Świętej¹. W ten sam sposób akt osobistego ofiarowania się Sercu Jezusa stanowi odpowiedź człowieka na ofiarowanie się na krzyżu Jezusa Chrystusa i jednocześnie na dar Eucharystii, w którym Chrystus daje się nam na pokarm.

My, sercanie, mamy ten przywilej bycia blisko Serca Jezusa i miłości Boga, której Serce jest symbolem czy obrazem. Czasem może nie zdajemy sobie sprawy, jaki to jest przywilej. Tej miłości chcemy

¹ Por. U. CHIARELLO, *Carisma del fondatore e spiritualità dehoniana*, „Studia Dehoniana” 28, Roma 1991, s. 92-93.

się oddać przez odnawianie czy ponawianie aktów osobistego ofiarowania. Czynimy to codziennie.

Wiemy, że osobiste poświęcenie się Najświętszemu Sercu Jezusowemu zawdzięcza swój początek objawieniom w Paray-le-Monial². Po raz pierwszy św. Małgorzata Maria Alacoque otrzymała tę myśl w 1664 roku. Wyznała: „Podczas modlitwy Pan nasz dał mi do poznania, że pragnie być znanym, miłowanym i wielbionym przez ludzi, dlatego udzieli im wiele łask, jeśli Mu się poświęcą”. Zachęcona tymi słowami święta napisała tzw. *petite consécration*, czyli małe albo lepiej osobiste poświęcenie się Sercu Jezusowemu³.

Ta forma nabożeństwa do Najświętszego Serca Jezusowego po śmierci św. Małgorzaty Marii Alacoque poszła w zapomnienie i dopiero bł. Pius IX 22 czerwca 1875 roku, w 200. rocznicę objawień, zachęcił do osobistego poświęcenia się Sercu Bożemu, zatwierdzając tekst tego poświęcenia się i udzielając odpustu zupełnego z nim związanego.

Ojciec święty Leon XIII w swojej encyklice *Annum sacrum* z dnia 25 maja 1899 roku, poświęconej teologicznemu uzasadnieniu kultu Serca Jezusowego i poświęceniu się Jemu, podał motywy poświęcenia się Sercu Bożemu. Jednocześnie zachęcił do odmawiania tego aktu i wskazał na różnorodne korzyści płynące z takiego ofiarowania się Najświętszemu Sercu Jezusowemu⁴.

Sam akt osobistego poświęcenia się przekazany przez św. Małgorzatę Marię Alacoque w dwóch różnych wersjach posiada też różne tłumaczenia. Dzieło Osobistego Poświęcenia się Najświętszemu Sercu Jezusowemu posługiwało się wersją dłuższą, obecnie

² Por. J. HOJNOWSKI, *Słownik kultu Serca Jezusowego*, Kraków 2000, s. 140.

³ Por. J. WOŹNIAK, *Akt osobistego poświęcenia się Najświętszemu Sercu Jezusowemu*, <https://nspj.jezuici.pl/co-to-jest-osobiste-poswiecenie-sie-najswiet-szemu-sercu-jezusowemu/> (odczyt z dn. 10.01.2025 r.).

⁴ Tamże.

w nowym tłumaczeniu otrzymało aprobatę Kurii Metropolitalnej w Krakowie⁵.

Ten akt osobistego poświęcenia się Sercu Jezusowemu powinien zawierać kilka elementów składowych, tak też zresztą jest w przypadku tego zatwierdzonego przez kurię krakowską. Przez chwilę przyjrzymy się tym elementom składowym.

Po pierwsze, muszę zdać sobie sprawę, z kim nawiązuję kontakt, dlatego na początku aktu jest zwrot do Chrystusa, któremu dana osoba oddaje się i poświęca. Współczesny człowiek powierza siebie różnym osobom, popiera różne ideologie, czasem niesprawiedliwe systemy gospodarcze, służy różnym politykom – zatem świadomie lub nieświadomie oddaje się w niewolę⁶.

Natomiast złączenie się z Bogiem, poprzez ten akt osobistego oddania się, jednoczy człowieka z najwyższym Dobrem. Jedność z Chrystusem w tajemnicy Jego Serca, źródła wszelkich łask, jest okazją do udoskonalenia miłości, jaka łączy człowieka z Bogiem i ludźmi (Pius XII).

Po drugie, akt ten zawiera zawierzenie Chrystusowi. Człowiek oddaje swoją osobę i swoje życie, uczynki, trudy i cierpienia, aby czcić, miłować i wielbić to Serce, które jest obrazem Miłości, czyli samego Boga. Oddanie całej osoby, czyli duszy, rozumu i wolnej woli, wymaga postawy wprost heroicznej. Zwłaszcza oddanie niezawinionego cierpienia pozwala chrześcijaninowi składać siebie codziennie na ołtarz Bogu jako ofiarę i zadośćuczynienie, tak dochodzimy do wynagrodzenia⁷.

Po trzecie, akt ten zawiera uznanie Chrystusa za naczelną wartość życia. Poświęcając się Bożemu Sercu, człowiek postanawia

⁵ Impr. nr. 492/85 + Jan Vic. Gen. Por. J. WOŹNIAK, *Akt osobistego poświęcenia się Najświętszemu Sercu Jezusowemu*, dz. cyt.

⁶ Por. tamże.

⁷ Por. tamże.

należać całkowicie do Chrystusa i czynić wszystko z miłości ku Niemu. Oddanie i poświęcenie się Chrystusowi wynika z faktu uznania Go za wartość pierwszorzędną i podporządkowania Mu całego swojego życia⁸.

Czwarty element tego aktu ofiarowania to podkreślenie usprawiedliwienia, które wysłużył dla nas Chrystus. Przyszedł On na ziemię, aby zbawić ludzi, a nie potępić i dlatego nieustannie wstawia się za nami u swego Ojca. Należy się spodziewać, że Jezus będzie naszym obrońcą na sądzie Bożym. Wołanie o odwrócenie Bożego zagniewania wiąże się z ideą wynagrodzenia i ekspiacji, tak bliską duchowości sercańskiej.

Po piątę, w tym akcie poświęcenia człowiek zwraca się do Serca Jezusa, błagając o pomoc, gdyż jest świadomy swojej skłonności do grzechu. U Boga więc szuka ratunku. Skłonność do grzechu powstała na skutek skażenia grzechem pierwotnym i spędzała sen z powiek wielu świętym. Dlatego chrześcijanin jest świadomy, że i on sam ma udział w grzechu, dlatego zwraca się ku dobroci Boga⁹.

Ostatni, szósty element aktu osobistego oddania się Najświętszemu Sercu Jezusowemu podkreśla, że aby jednak stać się Jego czcicielem, należy przeżywać wewnętrzną przemianę, czyli nawrócenie. Wyniszczenie – takiego określenia używa ten akt – tego, co jest grzechem, słabością, niedoskonałością, jest warunkiem, aby podobać się Bogu i przejść ze śmierci do życia. Mówiąc językiem bardziej współczesnym: trzeba się nawrócić¹⁰.

Z przeprowadzonej analizy aktu osobistego poświęcenia się Najświętszemu Sercu Jezusowemu według św. Małgorzaty Marii Alacoque wynika jasno, że wypływa on z tradycji biblijnej, nawiązuje do podstawowych prawd wiary i jest mocno osadzony

⁸ Por. tamże.

⁹ Por. tamże.

¹⁰ Por. tamże.

w realiach natury ludzkiej, skłonnej do upadków, ale jednocześnie roztacza perspektywę doskonalszego życia na ziemi i zbawienia w wieczności.

To osobiste poświęcenie może się dokonywać, i tak się dzieje, przy okazji różnych rekolekcji – czy to parafialnych, czy też stacjonarnych – i jest dokonywane przez świeckich oraz duchownych. Należy zauważyć, że nie tylko ten akt ofiarowania, ale całe rekolekcje zarówno parafialne, jak i stacjonarne zawierają wszystkie wyżej wymienione elementy składowe osobistego aktu poświęcenia się Bożemu Sercu.

Zatem odmówienie, a raczej przeżycie tego aktu ofiarowania w ciągu całych rekolekcji i uświadomienie sobie, z kim nawiązuje kontakt w czasie rekolekcyjnego doświadczenia; zawierzenie się Chrystusowi, bo do tego skłaniają nas rekolekcje; uznanie Go za naczelną wartość życia, czyli za jedynego Pana i Zbawiciela, jak to się określa w innych rekolekcjach; podkreślenie zbawienia nas przez Jezusa Chrystusa, bo po to się On wcielił; zwrócenie się do Niego o pomoc, gdyż jesteśmy grzeszni i słabi; oraz nawrócenie, do którego wzywają nas wszystkie rodzaje rekolekcji – to wszystko jest niezbędne, by dobrze i owocnie przeżyć każde rekolekcyjne doświadczenie. Zaś odmówienie osobistego aktu poświęcenia jest tylko ukoronowaniem całego doświadczenia rekolekcyjnego.

My, sercanie, również odmawiamy codziennie ten akt w różnych wersjach. Widzę potrzebę i wartość przeanalizowania tych naszych aktów ofiarowania. Ze względu na ich liczbę postawiłem jednak na przybliżenie tego pierwowzoru osobistego aktu poświęcenia, zaproponowanego przez św. Małgorzatę Marię Alacoque, choć jestem pewien, że nasze akty zawierają większość lub wszystkie wymienione wyżej elementy.

Przy tej okazji chciałbym zwrócić uwagę na sformułowanie, które może nie jest najważniejsze, ale ostatnio dotknęło mnie osobiście podczas odmawiania go w niedzielę. Na modlitwie prosimy: „Chcemy kochać Cię i służyć Ci w naszych siostrach i braciach,

dziękując za ich dobroć i życzliwość”¹¹. To trudne zadanie, byśmy jako współbracia w kapłaństwie i życiu zakonnym potrafili kochać Jezusa w innych sercanach i traktowali się z całą delikatnością, pokorą i ofiarnością.

Zacytuję jeszcze tylko jeden fragment, tym razem z sobotniego aktu ofiarowania, kiedy to ofiarowujemy Panu Jezusowi: „cierpliwość w słuchaniu i pogodny dialog z tymi, którzy potrzebują pociechy, zrozumienia i przebaczenia”¹². Podkreślę tylko dwa elementy: „cierpliwość w słuchaniu i pogodny dialog”. Widzimy, że nasze akty osobistego ofiarowania się Najświętszemu Sercu Jezusowemu, które codziennie odmawiamy, stawiają nam poprzeczkę bardzo wysoko.

To osobiste poświęcenie się miłości Boga ma miejsce na różnych rekolekcjach i przybiera różne formy. Nie jest możliwe wymienienie chociażby tylko tych rekolekcji głoszonych przez samych sercanów, a co dopiero wszystkich. Natomiast my, sercanie, możemy zachęcać do tego ofiarowania się Bożemu Sercu, towarzyszyć osobom, które mają pragnienie dokonania tego aktu, inspirować, podkreślając i wskazując miłość Boga jako źródło i początek każdej miłości czy to małżeńskiej, czy też rodzinnej, czy może miłości przeżywanej w samotności, a także tej społecznej w jej różnych wymiarach.

Wszystkie stany i wszyscy ludzie potrzebują i szukają miłości. Poszukują jej często nie tam, gdzie ona jest, ale w tym upatruję naszą rolę. A mianowicie w pokazywaniu, gdzie jej szukać, a raczej we wskazywaniu na Tego, który jest Miłością.

Zanim do tego dojdzie, droga nieraz jest długa i wyboista, ale to, że współczesny człowiek szuka miłości, nie ulega wątpliwości,

¹¹ *Thesaurus precum. Modlitewnik Zgromadzenia Księża Najświętszego Serca Jezusowego*, Kraków 2022, s. 15.

¹² Tamże, s. 17.

dlatego w tym pragnieniu miłości przez ludzi dostrzegam aktualność nabożeństwa do Najświętszego Serca Jezusowego.

Kiedy już będziemy blisko Serca Jezusa i wsłuchamy się w tę Jezusową miłość, to będziemy jak św. Jan Apostoł, który słuchał bicia serca swojego Mistrza, opierając się o nie w czasie ostatniej wieczery. W gruncie rzeczy na niczym innym nie powinno nam tak zależeć, jak właśnie na tym.

Bibliografia

Chiarello U., *Carisma del fondatore e spiritualità dehoniana*, „Studia Dehoniana” 28, Roma 1991.

Hojnowski J., *Słownik kultu Serca Jezusowego*, Kraków 2000.

Thesaurus precum. Modlitewnik Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego, Kraków 2022.

Woźniak J., *Akt osobistego poświęcenia się Najświętszemu Sercu Jezusowemu*, <https://nspj.jezuici.pl/co-to-jest-osobiste-poswiecenie-sie-najswietszemu-sercu-jezusowemu/> (odczyt z dn. 10.01.2025 r.).

Ks. dr Gabriel Pisarek – sercanin, teolog duchowości zajmujący się życiem wewnętrznym, kierownictwem duchowym i komunikacją interpersonalną. Obecnie głosi rekolekcje dla małżeństw i rodzin w Domu Rekolekcyjnym Księży Sercanów „Przystań dla Rodzin” w Kluczborku, którego jest przełożonym.